

“ ALLES GOED? JAN DE WACHTER! “

Toelichting en focustips van de kunstenaar bij zijn meerdelige installatie in de H. Magdalenakerk in het kader van het Project Agora.

De installatie realiseert een beeldweg tussen het beeld Humana op het watervlak en het schilderij De Madonna van de Tederheid in de zijkapel van het koor. De diverse onderdelen van de beeldweg vormen een belevingspad dat de toeschouwer/pelgrim begeleidt naar het schilderij van de Madonna van de Tederheid.

Ik speel in alle werken in op het thema van het vrouwelijke vanuit een eigen masculiene kwetsbaarheid. De begeleidende thematiek van de installatie is 'Lichamelijkheid en Tederheid'. Bij de uitwerking van de installatie heeft er ook een autobiografische dimensie een hoofdrol gespeeld. Als kunstenaar verwerk ik op een creatieve manier mijn persoonlijke strijd tegen die kanker waar je als man diep wordt geraakt en de vermindering die als een noodlot zijn verder leven beheerst. Tijdens die strijd verschijnt er een tedere kracht van geluk en schoonheid.

Hierna noteer ik als je gids per onderdeel (zie het schema van de beeldweg op de folder, beschikbaar in de kerk zelf) enkele focustips. Moge zij je als toeschouwer via deze tips de werken niet alleen bekijken, maar ook daadwerkelijk zien en beleven als een oefening in het leren zien.

1	Slapende geliefde. De tekening hoeft niet veel uitleg. Hier zien we voor het eerst mijn tochtgenote. In deze bevlekte tekening verschijnt de Madonna met een tedere blik. Het bed is geen onbelangrijke aanwezigheid. Deze tekening hangt om esthetische redenen samen met het volgende werk.
2	Hermogenes. De titel is de naam van de dokter van de Romeinse keizer Hadrianus. Uit het prachtige boek van Marguerite Yourcenar, <i>Gedenkschriften Hadrianus (1952)</i> heb ik over een silhouetfiguur (een zelfportret) een tekst uit het boek geschilderd. De tekst is zelf niet leesbaar. In die passage vertelt Hadrianus dat zijn trouwe lichaam hem in de steek laat. Over levensverwachting en strijd. Als je goed kijkt zie je enkele zilveren vlekken...
3	Tederheid. Kleisculptuurtje. Was een geschenk voor mijn tochtgenote met kerstdag 2017, thema van de cadeaus was 'Tederheid'. Hier maken we kennis met een fragment uit een schilderij van Pieter Breughel, <i>De strijd tussen carnaval en vasten (1559)</i> . Centraal op het schilderij zien we een koppeltje die 'teder' elkaar omarmt om door de gekke wereld hun weg te vinden. Let op! Je gaat dit beeldje nog eens tegenkomen maar dan toch anders. Let op de houding van de man en de vrouw: wie leidt wie?
4	Hortus medici is een grote tekening. (Tuin van de Medische wereld). Het lijkt een oude landkaart of een orgaan... Goed kijken, hier is iets aan de hand! Linkerzijde is ontwikkeld en in kaart gebracht, de rechterzijde niet. Als je goed kijkt, zie je kleine symbooltjes. Hier wordt beeldend kritiek gegeven op de medische wereld. Zie je ook de wonden? Welke vragen roept dit op?
5	Verlatenheid. Dit schilderijtje harmonieert perfect met het gebouw, de kerkmuur. Een 'verlaten', wat tragische figuur. Onthoud dit beeld, straks zie je een grote sculptuur die er dicht bij aanleunt.

6	Tederheid. Zie bij nummer 3.
7	Schatkamer. 333 liefdesbrieven! Kijk naar de datum! Inderdaad, als ik dit zou vertellen rollen de tranen als diamanten, eind oktober 2017 werd ik 's nachts wakker met angst die me overviel en grote ontredde. Ik wou, nu ik levensbedreigend moet verder leven iets doen voor mijn geliefde, al 40 jaar verliefd. Door stom toeval zijn reeds lang al onze geschreven liefdesbrieven van vroeger, verloren geraakt. Dit moest ik goedmaken. In het grootste geheim schreef ik bijna elke dag twee liefdesbrieven, een volgehouden marathon van... tederheid. Een 'lichtbeeld' van de mooie geliefde schijnt over deze installatie.
8	Solus. Sculptuur. Het preekgestoelte is dichtgemaakt, er kan niemand op. Hier geen woorden. Stilte. Terug een eenzaam figuurtje tussen de bomen. Een beetje Dante, Dante komt later ook terug...
9	Taxus en Melancholia. Tekening. De geliefde staat boven naast een grote opmerkelijk geaccentueerde plant. Ik moet de trap op naar verzorging en tederheid. De tekening 'Melancholie', gevangenis van onschuld.
10	De Traan. Sculptuur, levensgroot afgietsel, een zelfportret. Zie je de glazen traan?
11	Liefdeslabyrint. Een installatie van een beschilderd tapijt met twee paar schoenen. Een in de vloertegels verwerkt labyrint kom je nog tegen in kathedralen; in Chartres bijvoorbeeld. Een <i>labyrint</i> is geen doolhof. Hier is het een te volgen weg. Tot waar gaat onze levensweg die wij, jullie, 'samen' stappen? De tekst is een citaat uit Dantes <i>Goddelijke Komedie</i> .
12	Ecce Homo. Sterke aanwezigheid van lijden en vermindering. Bewerkte botscan van de kunstenaar, als gekruisigde, hangt op de plaats waar normaal de Gekruisigde hangt.
13	Pelegrino. Mantel van jutte. Een contrast met het beeld <i>Humana</i> op het watervlak. Hier is de pelgrim eerder mannelijk, wat ruw, en heeft heel wat meegemaakt. Waarom jutte?
14	Madonna Van De Tederheid. Na al deze belevingen komen we rust zoeken en troost. Het schilderij is een hedendaagse interpretatie naar de Madonna zoals die voorkomt op de iconen. De goudgele kleur van honing en de in wit geschilderde handen van de kunstenaar als sterren in het heelal. Ik heb een smeekgebed aan Maria laten vertalen in het Russisch en laten inspreken door de mooie stem van Alexander Knaifel in Sint-Petersburg. Het smeekgebed leerde ik als kind van mijn vader en is me door een aangrijpend verhaal steeds bijgebleven. Russisch is in harmonie met 'iconen'. De stem laat ons, onverstaanbaar, meevoeren in een mysterieuze beleving. Waarom een 'mannenstem'? Lees ook de ingekraste graffiti. Van welk materiaal is de sokkel van de Madonnafiguur?

"**Laat de liefde de miserie overwinnen**", schreef Dirk De Wachter, kunstminnaar en bezoeker van AGORA.

Jan De Wachter
Londerzeel, 7 juli 2018,
gepresenteerd in de Verhalenkamer van het Project Agora.
www.jandewachter.be